

Izšla vsak dan razen nedelj in praznikov.
Izšel dnevno vsak dan razen nedelj in praznikov.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravljalni prostori: 2657 S. Lawrence av.
Office of publication: 2657 S. Lawrence av.
Telephone: Lawrence 4635.

LETO—YEAR XV. Chicago, Ill., četrtek, 11. maja (May 11) 1922. ŠTEV.—NUMBER 110.

DRŽAVA BO ODGOVORNA ZA ZLOČINE NAD RUDARJI.

Voditelji rudarske unije v Pennsylvaniji pozivajo gubernorja da naj prepreči nadaljnja nasilja.

POSILNIK NA PROSTEM POD MAJHINIM POROŠTVO.

Somerset, Pa. — (Federated Press. Poroča Art. Shields). — Roy Hedges, premogarski in železarski policaj, ki je zadnji ponedeljek med polnočnim vlomom v hišo poljskega stavkarja Johna Rykala posilil Rykalo ženo, je bil izpuščen iz zaporu protiv poročstva tisoč dolarjev. Rudarji so ogorčeni valed tako majhnega poročstva za tak zločin; če bi se sodnik držal zakona, ne bi sploh dovolil poročstva in pridržal zločinca v zaporu. Poročstvo je položil Robert Baylor, operativni upravitelj Berwind-White kompanije.

Mrs. Katarina Rykala je identifikirala napadaleca, ko je bila poklicana s svojim soprogom in njegovim bratom Tomašem vred v stražnico v Windberju, kjer je kapitan Lynch postavil vse svoje gardiste v vrsto. Rykala je hitro spoznal vseh deset gardistov, ki so vlomili o polnoči v njegovo hišo pod pretrzo, da "vzamejo šganje". Obdolžil jih je tudi, da so mu vzeli zlato uro in verigo v vrednosti \$59.

Vseh deset je priznalo, da so vlomili v hišo, toda Hedges taji, da je posilil ženo. Obravnava proti njemu se vrši v avgustu pred sodiščem v Somersetu.

Žena stavkarjev v Windberju zdaj skrbno zaklepajo vrata, moč je pa spe na orožju. Število gardistov se je nekam zmanjšalo; ni jih več toliko videti na cestah kakor prej. Stavkarji priporočajo, da jih je družba odpeljala na tovarni avtomobil iz mesta.

Predsednik 2. okrožja rudarske organizacije Brophy je poslal dolgo brzojavko gubernorju Spruolu v Harrisburg, v kateri ga obvešča, da bo država odgovorna za vsa nasilja premogarske in železarske policije v centralni Pennsylvaniji. Brophy je poslal gubernorju detajliran opis napada na mrs. Katarino Rykala in zavezan ni poslabšati omeniti, da je bilo izkanežganje v Rykalovi hiši sleparska pretveza.

Brophy je sporočil gubernorju, da je dolžnost državnih oblasti preiskati to afero, kajti gardisti, ki so izvršili zločin, so obenem državni policisti. Dalje je Brophy opozoril gubernorja, da rudarji so storili od svoje strani vse, kar so mogli, da se ohrani mir, kar lahko povedo šerif Griffith, toda one ne more jamčiti koliko žasa bodo stavkarji potrpeljivo prenašali brutalna nasilja. Šerif je sam rekel, da so gardisti ustvarili nesnozne razmere, on pa ne ve, dali ima kakšno kontrolo nad njimi, ker so deloma v službi države.

Chicago, Ill. — (Feder. Press). — Rezerve unijskega premoga, nakopane v Illinoisu pred stavko, so izčrpane. Čikaški listi zdaj prinašajo oglase kentuckyjske družbe Southern Coal Co., ki ponuja neunijski premog po cenah na debelo.

ZOPET HRVAŠKA REPUBLIKA.

Italijani so poslali med svet sledečo vst:

Rim, 10. maja. — "Tempo" je prejel brzojavko iz Barija, italijanske mesta ob Jadranskem morju, da so Hrvatje proklamirali republiko in imenovali svoje ministre. Steve Radić je imenovan predsednikom hrvaške republike.

ODLOČIL ILLINOJSKE TRGOV-SKE KOMISIJE "NEZAKONIT".

Chicago, Ill. — Illinoiska trgovska komisija je odločila, da naj telefonska družba Illinois Telephone Co. pojavi, zakaj ne bi mogla znati pristojbine na telefonskih pogovorih v predmestju. Družba pa je odgovorila, da je ta odlok "nepameten in protizakonit".

HARDINGOV KABINET JE ZOPET RAZPRAVLJAL O RUSIJI.

Washington, D. C. — V kabinetni seji, ki se je vršila v torek, je Harding ponovno razpravljala o Sovjetski Rusiji s člani kabineta. Razprava se je sukala okrog dogodkov v Genovi. Višji vladni uradnik je dejal po seji, da vlada upa, da se rusko vprašanje reši v Genovi na način kakor želi vlada. V slučaju, da konferenca poneureči, bodo morale Združene države neodvisno izravnati svoje razmerje s Rusijo. Do danes se še ni pojavilo v Genovi nič, kar bi spremenilo stališče Združenih držav napram Rusiji.

"KDO HOČE DELATI, NE SME BITI V UNIJI".

Slehnri delavci v Rock Islandu mora podpisati izjavo, da ne bo postal član unije.

KRŠITELJEM IZJAVE GROZIJO S SODIŠČI.

Rock Island, Ill. — Organizacija velepodjetnikov "The Tri-City Manufacturers Association" je izdala novo sredstvo za obvarovanje svojih uslužbenecv pred delavskimi strokovnimi organizacijami. Slehnri delavci, ki hoče dobiti delo pri kakem velepodjetniku, ki je član te velepodjetniške organizacije, mora podpisati izjavo, da ne bo postal član unije, da ne bo imel ničesar opraviti s kakim unijskim organizatorjem in ako je že član kakke unije, da preneha biti, predno dobi delo. Oni, ki se pregrešijo ali kršijo tako izjavo, se bodo morali zagovarjati na sodišču, izjavlja imenovana velepodjetniška organizacija.

Anton Johannsen, organizator organizacije krojačev Amalgamated Clothing Workers, je dobil sledeče pismo, ko se je odzval vabilu predsednika Rock Island Garment Co., katere družbe delavci je organiziral: — "Vas se s tem obvešča, da vsak delavec, vpislen pri spodaj označeni družbi, dela pod gotovo pogodbo, katero je vsak podpisal, namreč da podpisani delavec ni bil za časa, ko je podpisal pogodbo, član kakke unije, da ne bo postal niti pozneje in da ne bo imel ničesar opraviti s organizatorji kakke unije kolikor časa bo vpislen pri tej družbi. Nadalje se vas obvešča, da se bo morala vsaka oseba in vsak organizator, ki bo poskušal delavce te družbe pregovoriti, da bi podpisali podpisano pogodbo ali bi postali člani kakke delavske strokovne organizacije, ali da bi sploh imeli kaj opraviti s kakko delavsko organizacijo, zagovarjati na sodišču valed kršenja sodnijske prepovedi ali akode povzročen družbi ali pa radi obojega".

JETNIKI TEPENI, KER SO PROTESTIRALI.

Chicago, Ill. — Večje število jetnikov v petem nadstropju tukajšnje okrajne ječe — večinoma takih, ki čakajo na odhod v državno kaznilnico v Jolietu — je zdaj nedeljo protestiralo, ko so bili obveščeni, da odaleč jih smejo njihovi sorodniki in prijatelji obiskati samo enkrat v tednu; prej sta bila dovoljena dva obiska. Jetniki so ropotali s pitno in jedilno posodo. Takoj nato je prišel jezar Westbrook s svojimi stražniki in prišel neusmiljeno pretepati jetnike s palicami. Stražnikom so se lomile palice valed udarjanja in nekaj jetnikov je omedlelo. Jetniki so bili obdolženi, da so hoteli zažgati ječo.

LARKIN BO DEPORTIRAN.

New York, N. Y. — James Larkin irski delavski voditelj, ki je pred nekaj dnevi zapustil ječo kljub visokemu poročstvu in je bil takoj nato aretiran zaradi druge obtožbe ter ponovno izpuščen, je bil potem ponovno prijet po zveznih oblasteh in odveden na Ellis Island, kjer bo zaslišan na temelju deportacijskega postopanja. Državni pravdnik je naznanil, da bo opoznal deportiranje Larkina, dokler se ne izrvali proti njemu sodna obravnava.

POLICIJSKI NAČELNIK ARETIRAL GLAVARJA STRELCEV.

Mestni policijski načelnik v Charles Townu je aretiral poročnika državne policije valed nespodobnega obnašanja.

VELIKO VESELJE MED PREMOMARJI.

Charles Town, W. Va. — Med premogarji in njihovimi prijatelji, ki so tukaj radi obravnave proti premogarjem, obtoženim valed izdaje, je nastalo veliko veselje, ko so zvedeli, da je mestni policijski načelnik James A. Smith aretirarazorožil in vtaknil v ječo Mike Lillyja, poročnika državne policije, ali kakor je premogarji imenujejo "črni kozaki". Policijski načelnik je pozneje izpustil Lillyja na prosto pod poročstvom \$10 pod pogojem, da se pride prihodnji ponedeljek zagovarjati na sodišču.

Policijski načelnik je bil pri volji Lillyja pustiti na prosto pod poročstvom pet dolarjev in Lilly je bil že v uradu policijskega načelnika, da poloji poročstvo, ko sta vstopila dva prijatelja Lillyja in s samokresv v rokah zahtevala od policijskega načelnika, da izpušči Lillyja na prosto. To je policijskega načelnika tako razkašilo, da je odvedel Lillyja zopet v ječo, njegova dva prijatelja pa je pokazal vrata in zapretil, ako se takoj ne pobereta s policijske postaje, da bo še njiju vrget v ječo. Nato je podvojil poročstvo Lillyja na deset dolarjev.

Mike Lilly se je takoj, ko je prišel iz ječe, odpravil v Shepherdstown, ki se nahaja v bližini Charles Towna, v npranju, da dobi zaporno povelje za policijskega načelnika v Charles Townu. Ko je Lilly hitel po ulici proti postaji, so premogarji kričali za njim, da sedaj ni v Mingo okraju, kjer je imel vso moč.

"Aretiral sem Lillyja valed ovrzanja prometa na hodniku", je izjavil Smith. Ko sem ga vtaknil v ječo, sta prišla v moj urad dva njegova prijatelja. Bil sem sam v uradu, toda prav nič se nisem ustrašil samokresov, katere sta imela v rokah. Ravno ko sem bil pripravljen izpušiti Lillyja na prosto, je prišel Lilly nekaj rogovoliti, kar me je napotilo, da sem ga zopet vtaknil v luknjo. Njegova dva prijatelja sta pričela groziti s samokresi, kar me pa ni prav nič prestrašilo in tudi ne napotilo, da bi izpuštil Lillyja". Pozneje je bil Lilly izpuščen na svobodo v spremstvu nekega drugega častnika, ko je obljubil, da bo prišel prihodnji ponedeljek na sodnijo.

Med meščani kroži že nekaj dni govorica, da vlada med mestno in državno policijo nesporazum. Policijski načelnik Smith je obdolžil Lillyja, da slednji ni hotel izpolniti njegovega ukaza, da naj se umakne s srede hodnika in da naj nikar ne postopa pred hotelom Palm, kjer je glavni stan premogarjev in da naj jih nikar ne izjavi; Lilly je bil v navadni civilni obleki.

Smith je okrajni uradnik in mestni pravdnik Mason je izjavil, da ne verjame, da bi Lilly mogel dobiti v tem okraju zaporno povelje proti Smithu. Nadalje je izjavil Mason, da bi se cela ta afera lahko pozabila, ako bi državna policija bila pri volji priznati avtoriteto mestne policije.

PROHIBICIONISTI URADNIKI ZASEGLI VELIKO MNOŽINO ŽGANJA IN NAMAKE.

Baltimore, Md. — Prohibicionisti uradniki iz Washingtona so tukaj odkrili prave tovarne za kuhanje žganja. Vdri so v dvonadstropno hišo na vzhodni ulici v vzhodnem delu mesta Baltimore, in v zasegli 22 kotlov za kuhanje žganja, 3500 galonov namake in veliko množino žganja. Aretirali so samo eno osebo, tri osebe so pa skočile skozi okno v drugem nadstropju in tako odnesle pete. Uradniki so odkrili, da je bilo celo poslopje prava tovarna za kuhanje žganja. Sedemnajst kotlov je bilo vedno v obratu.

BIVŠI SOCIALIST IZVOLJEN ŽUPANOM V SEATTLE, WASH.

Seattle, Wash. — (Fed. Press). — To mesto, ki je leta 1918. posadilo notoričnega Ole Hanson na županski stolček, je pravkar dobilo novega župana v osebi dr. Edwina J. Browna, sobodravniške in bivšega odbornika socialistične stranke. Lokalni kapitalisti so napeli vse sile, da bi ga porazili, toda niso uspeli. Delavci v Seattleu pričakujejo, da jim bo Brownova administracija naklonjena.

VELIKE SLEPARIJE Z VOJNIMI POGODBAMI.

Justični tajnik je končno izjavil, da bo prišel s sodnim postopanjem proti sleparjem.

PO NJEGOVI IZJAVI ZNAŠA VSOTA \$100,000,000.

Washington, D. C. — Pod pritiskom nekaterih republikanskih senatorjev in kongresnikov je justični tajnik končno vendar sporočil predsedniku Hardingu, da je pripravljen s preiskavo in sodnim postopanjem proti sleparjem z vojnimi pogodbami, ki so osleparili ljudstvo, s oziroma vlado za ogromne vsote denarja. To poročilo je predsednik Harding poslal kongresu. V svojem poročilu omenja justični tajnik, da po njegovem mnenju znaša vsota, za katero je bilo ljudstvo ogoljufano z vojnimi pogodbami, okroglo tisoč milijonov dolarjev.

Kongresnik Johnson, republikanec iz Južne Dakote, in kongresnik Woodruff, republikanec iz Michigan, ki sta izdelala in predložila kongresni zbornici resolucijo, za takojšnjo kongresno preiskavo vseh sleparij z vojnimi pogodbami, sta takoj odgovorila na pojasnila od justičnega departamenta, kakaj je zavračeval preiskavo. Kongresnik Garret, voditelj demokratov iz Tennesse, je izjavil, da je poročilo justičnega tajnika namen odvrnitvi preiskavo, in je vprašal Mondella, ki je prišel poročilo justičnega tajnika v kongresno zbornico in isto prečital. "Kaj je z resolucijo, ki zahteva preiskavo, ali je sedaj položena na police in ali se o nji ne ob razpravljalo in glasovalo." Mondell je odgovoril na to vprašanje in njegov odgovor je bil napad na demokratsko stranko, oziroma na prejšnjo administracijo, čeč da je ona odgovorna za vse te sleparije, o katerih se sedaj zahteva preiskava.

V poročilu omenja justični tajnik, da bo preiskava prinesla marsikako zanimivost na dan, kako so bile nekatere vplivne osebe v Wilsonovi administraciji same zapletene v te sleparije, ki so stale vladu milijone dolarjev.

Na to opombo v poročilu justičnega tajnika je pa odgovoril kongresnik Woodruff, ki je izjavil, da justični tajnik pride s tem poročilom šele sedaj na dan, ko je v justičnem departamentu že 14 mesecev in dotedaj ni storil prav nobenega koraka. Šele sedaj pride pred kongres in zahteva \$500,000, katere bo rabil za preiskavo. Justični tajnik dela sedaj isto kot so delali marsikateri načelniki departamentov v sedanjih administracijah — namreč zvaliti vso krivdo na kongresno zbornico. Nadalje je izjavil, da ne verjame, da bi republikanska stranka mogla stopiti pri prihodnjih volitvah pred ljudstvo, ako se ta afra ne izčisti, ki smrdi že do neba.

ZBOROVANJE MENIŠKIH IN TEKSAŠKIH DELAVCOV.

El Paso, Tex. — Ob priliki konvencije Teksaške državne delavske federacije se vrši tukaj konferenca strokovno organiziranih delavcev iz Mehike in Tekkasa. Namen te konference je boljše zblizanje strokovno organiziranih delavcev obeh dežel.

VRHNE.

Chicago in okolica: V petek nestalno in hladna. Južnozapadni in zapadni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24. urah: najvišja 85, najnižja 70. Sonce izide ob 5:35, zaide ob 7:58.

Rusija zavrgla politične pogoje.

Stališče sovjetskih delegatov v Genovi je, da ententa nima pravice posegati v notranje politične zadeve sovjetske republike niti v njene odnose s sosednjimi državami. O gospodarskih pogojih se lahko še razpravlja. Francija mogoče sprejme kompromisno formulo glede nacionalizacije. Nemci in Poljaki so se pobotali. Papež bi rad imel posebno točko v pogodbi s Rusijo.

Genova, 10. maja. — Sovjetska Rusija je danes predpoldne odgovorila na zadnjo spomenico entente. Odgovor v tem momentu še ni objavljen, toda toliko je že znano, da je Rusija odbila vse politične pogoje saveznikov in se čvrsto drži principa nacionalizacije lastnine inosemskih kapitalistov na svojih tleh. Drugi gospodarski pogoji so v načelu sprejeti. Sovjetska delegacija predlaga, da se imenuje posebna komisija, ki naj izravna nekatere vprašanja konflikta med ruskim komunističnim sistemom in starim ekonomskim sistemom Evrope.

Politični pogoji saveznikov so tičeje propagande tretje internacionale, sedanjih ruskih mej in odnošajev med Sovjetsko Rusijo in vlado turških nacionalistov v Angori. Ti pogoji posegajo v suverenske pravice sovjetske republike in valed tega so jih sovjeti zavrgli.

Genova, 10. maja. — Italijanski zunanji minister Schanzer je včeraj iztuhljal kompromisno formulo glede nacionalizacije inosemske lastnine v Rusiji. Formula je bila predložena Francosom in Belgijcem in poročila se, da so oboji zadovoljni s njo. Ako se sedinijo glede formule, tedaj s njo nadomestijo 7. točko v zavazniški spomenici, katere je povzročila raspor v ententi in katere tudi Rusija ne mara sprejeti.

Besedilo formule ni znano, v se pa toliko, da jedro nove točke je: Rusija vrne nacionalizirana podjetja prejšnjim inosemskim lastnikom, kjer je pa vrnitev finančno nemogoče, ne sme Rusija dati dotičnih podjetij tretji stranki brez odškodnine.

Lloyd Georgeva naloga je, da zdaj pridobi Ruse za to formulo. Nadaljni potek konference zavisi od ruskega odgovora, katerega napeto pričakujejo vse stranke. Svoč so bile v Genovi razburljive govorice o "novih frontah", ki nastanejo v Evropi, ako se konference razbije. Ozračje je polno dinamita. Položaj je tako resen, da niti Francija, ki ves čas blesta s ultimati, se ne upa prevzeti odgovornosti za razbitje konference.

Včeraj so Japonci dostavili Rusom note. Vsebinska note še ni znana, toda govori se, da je nota naprjena proti principu nacionalizacije, iz česar je sklepati, da se tudi Japonci približujejo Franciji in Belgiji.

Uradni komunikacij angleške delegacije je anoti humoristično naznanil, da je Lloyd George spal vse popoldne.

Čišerin je bil v Rapallu. Pred odhodom je sporočil, da bo odgovor Rusije gotov za izročitev ententi danes jutraj. Nemci so zopet bili na obisku pri Rusih. Odkar so Nemci izključeni s sedaj podkomisije za ruske zadeve, L. majo privatne seje zdaj s Rusi in zdaj z Anglijo.

Stališče Francije je oslabiljeno valed negotovosti male entente, katere se ne more zediniti glede ruskega vprašanja. Edvard Beneš, češoslovski zunanji minister, se nagiblje na stran Francozov, in podpira ga Jugoslovani; na drugi strani pa pravijo Poljaki odprto, da bodo sledili Angliji. Rumunji se tudi bolj z Anglijo kakor s Francijo.

Italijani so poskušali zadnje dni poravnati njihov spor s Jugosloviji z ozirom na rapalsko pogodbo. V ta namen so se obrnili na Loyda Georgea, da naj naredi pritisk na Jugoslovane, da bi sprejeli njihovo tolmačenje rapalske pogodbe. Lloyd George je sugeriral, da se zadeva izroči italijanskim, jugoslovanskim in angleškim veščakom. Veščaki so se razšli v ponedeljek, ali dosegli niso ničesar.

PROCES PROTI UPOR-NIM POPOM RUSIJI.

Štirinapetdeset duhovnov obtoženih hujkanja k prelivanju krvi.

PODBORNOSTI OBRAVNAVE.

Moskva, 10. maja. — Bivša kneginja Gagarinova je bila obsojena na pet let zaporu pred tukajšnjim sovjetskim sodiščem. Gagarinova je bila spoznana za krivo, da je bila tajna vohunka patrijarha Tihona, ko je bila v službi izredne komisije za pobijanje protirevolucije.

Žena, ki je bila obsojena na smrt saeno s osmimi popi in dvema lajkoma zaradi hujkanja kmetov proti naredbi za rekviziranje cerkvenih zakladov, je alnaha generala Brusilova, bivšega šefa ruskega generalnega štaba pred revolucijo.

Moskva, 10. maja. — Sodni proces proti hujkašem, ki so posilivali kmete na revolte proti sovjetski vladi zaradi zaplomba cerkvenega bogastva v prid istradašnim prabivalcev ob Volgi, je obudil velike zanimanje. Obravnava se vrši v gledališčni politehniški muzeji, ki je natlačeno poslušalcev. Sodnišču predseduje M. Nek, priznan jurist.

Obtoženi so večinoma duhovni, nekateri še stari s belimi bradami; 54 popov sedi na sotočni klopi. Ljudaki tožitelji je predložil dokaze, da so obtoženi hujskali ljudi na poboje članov rekvizitorske komisije s klici: "Pobijte žide, ki ropajo kristjane!" Moskovski listi silno obojajo obtožence, ki pod krinko vere skrivajo nagrabljeno zlato, medtem ko milijoni umirajo lakota. "Isvestja" pišejo, da so grabeči te vrste odgovorni za kanibalizem v gladovnih provincah. S svojo opozicijo proti rekviziciji cerkvenega bogastva so pokazali, da so še vedno protirevolucionarni, ki bi radi videli, da se vrnejo veleposelniki in kapitalisti na krmilo vlade.

Patrijarh Tihon in metropolit Nikander, ki sta tudi pod obtožbo, sta bila priči za obtožence. Tihon je bil navikršenim ispravevanju tajli, da je kontrarevolucionar. Dejal je, da njegov edini cilj je, ohraniti kanonsko pravo. Kadar država vzame cerkveno lastnino, je ne vzame njemu, temveč Bogu, je rekel patrijarh. Dalje je rekel, da popi, ki izroče cerkveno imetje državi, so roparji. Na vprašanje, če on (Tihon) smatra kanonsko pravo za višje nad vsami zakoni v deželi in nad pravom do življenja, je patrijarh odgovoril, da on se mora držati cerkvene prava brez osira na vse drugo.

"Isvestja" poročajo, da je Rusija odkrila v patrijarhu Tihonu in metropolitu (nadškofu) Nikanderju dva aktivna člana protirevolucionarnega generalnega štaba.

In Poljaki glede Gornje Šlezije in slihi se, da so se sporazumeli. Nemški zunanji minister dr. Rathenau in poljski zunanji minister Skirmund sta sklenila, da obe stranki priznata mejo, katero je določil svet lige narodov.

Včeraj je prišel v Genovo mgr. Pizzardo, papavev odposlanec, ki je izročil predsedniku konference Faetu papavevo noto s prošnjo, da se v pogodbo z Rusijo, če bo sprejeta, doda točka, ki bo jamčila katoličanom v Rusiji svobodo veroizpovedanja in da sovjetska vlada povrne katoliškim cerkvam zaplenjeno imetje. Faeta je obljubil papeževemu odposlanecu, da stvar predloži pristojnemu oddeku.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjena država (inven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za izposojnino \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

3687-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER of THE FEDERATED PRESS"

Datum v obljubljeni št. pr. (April 20-23) poleg vašega imena na naslova pomeni da vam je s tem davcom potekla naročnina. Ponovite je pravilno, da se vam ne ustavi list.

"ORJENTALSKA" IN "ZAPADNA" CIVILIZACIJA.

Zdajpazdaj gre kak "prominenten" Američan v Evropo, obišče London, nato se par tednov valja po najboljših hotelih v Parizu, se odpelje v Berlin in za nameček še v Rim — da vidi "svetega" očeta — potem se pa vrne domov in piše dolge članke — o Rusiji.

Kje je dobil gradivo za svoj predmet, to je njegova stvar. Lastnik časopisa, ki priobči šmir, se tudi ne briga, če stvar odgovarja resnici; glavno je, da je stvar priobčena in da pisec dobi mastni honorar.

Tak "ekspert" v ruskih vprašanjih je tudi Robert M. McCormick, sourednik čilkaške "Tribune", ki se je nedavno vrnil iz Evrope. Ta človek piše, da Rusi niso Evropejci po svoji kulturi, jeziku in mišljenju, marveč orientalc, Azijati, ki nimajo nič skupnega z vzvišeno "zapadno civilizacijo", h kateri se prištevajo na primer Finci, Poljaki, Madžari, Albanci, Nemci in visoko razviti Angleži in Francozi!

Najlepša pa je sledeča "filozofija" McCormickova: institucija vlade ima v svojem razvoju tri stadije; v prvem stadiju se vlade menjajo s silo, v drugem se podedujejo, v tretjem jih pa voli ljudstvo. V prvi stadiji spadajo vlade barbaričnih narodov, v drugem so monarhistične vlade, ki so že nekoliko civilizirane, tretji stadij pa že predstavlja visoko civilizacijo in demokracijo.

Kaj sledi iz tega? Pisec odgovarja: "Ruski boljše-viki so si s silo prisvojili vlado, kar je dokaz, da so Rusi že barbari in daleč še za Ameriko in Francijo, kjer ljudstvo voli vlado".

Take govoritvenosti prinašajo veliki dnevnik z največjo resnobo, kakor da je vse, kar klobasá pisec, pribito in neovrgljivo! — Zgodovina se gre lahko solit, kolikor se McCormick ozira nanjo; pa kaj zgodovina! Sedanjost sama s vsimi svojimi realnimi dogodki, ki se odigravajo dan za dnevom, je prazen nič. McCormickova logika poredi vse in postavi dejstva na glavo.

Ako smemo verjeti včeršnjemu dnevu, so imeli Rusi nekoč carja, ki je podedoval vlado po svojem očetu ali stricu ali komurše. Ako je po McCormickovem monarhija že kos civilizacije, tedaj niso Rusi "še vedno barbari", pač se njihova vlada razvija od zgoraj navzdol! Pustimo "orientalsko" Rusijo in pogledimo malo v dežele visoke zapadne civilizacije. Kaj najdemo tu? Barbarizem, sam barbarizem! Ni drugače, ako ima McCormick prav.

Francija je bila najprvo monarhija, nato je odsekala kralju glavo in s silo uvedla republiko: iz polovične civilizacije je bila nazaj v barbarizem. Potem je skakala sem in tja, končno pa je ostala pri republiki, ki se je zopet rodila v nasilju.

Združene države so se rodile v krvi. Barbarizem! In republika, ki je sledila strmoglavljenju angleške kolonialne vlade, še danes stoji. Ali so Američani tudi orientalc?

Leta 1914. so vlade "visoke zapadne civilizacije" sklenile, da pobarvajo svet s krvjo. McCormick bo sam vedel, dali je vojna spadala v prvi, drugi ali tretji stadij, toda fakt je, da je bila tudi Rusija zraven in "visoko civilizirani" zavezniki so ji bili hvaležni, ker je prispevala tri milijone življenj in dvajset milijard rubljev. Rusko ljudstvo seveda ni volilo krvavega karnevala — in ravno tako ga niso volila ljudstva "zapadne civilizacije".

Ko je v "barbarski, orientalski" Rusiji izbruhnila socialna revolucija, so predstavniki "visoke civilizacije" storili vse, kar so mogli, da po barbariko, po metodah prvega stadija, zaduše novo rusko vlado ne oziraje se na voljo ruskega ljudstva. To je bilo seveda delo zapadne, ne orientalske kulture!

Kakšno spoštovanje in priznanje pa uživajo vlade tretjega stadija na zapadu samem pri drugih vladah istega stadija?

Sedanjo vlado v Mehiki je izvolilo ljudstvo natančno po pravih "visoke civilizacije in demokracije", toda vlada Združenih držav je kljub temu neče priznati. Otoka Haiti in San Domingo sta imela popularno vlado, ampak ameriške čete so jo zatirale — prav po metodah prvega stadija. Centralna Amerika se je lani združila v federacijo. Ameriška vlada pa ni marala federacije in je hitro priznala novo, "revolucionarno" vlado v Gvatemali, katere je izstopila iz federacije.

Dovolj! Humburg je jasen. "Orientalska" in "zapadna civilizacija" sta eno in isto v Aziji, Evropi in Ameriki, oziroma ju ni nikjer — kakor že zahtevajo interesi mednarodnih tlačiteljev delavskega razreda.

SLIKE IZ NASELBIN.

Eldersville, Pa. — Če prav nas je nekaj Slovencev in članov SNPJ v naši naselbini, dopisa vendar ni odtod v javnost. — O. brat stoji že od 1. aprila in v stavki smo trdni kakor skala, ne samo slovenski premogarski temveč vsi rudarji drugih narodnosti, kar nas spada k U. M. W. of A. V bližini obratuje samo en rov, to je rov pri Callies postaji. W. Va. in je last Pittsburske premogovne družbe. Delavci tega rova so bili še pred nedavnim organizirani v 5. distriktu U. M. W. of A., pred par meseci pa so razbili lokal organizacije in sedaj obratujejo. Med njimi je neki Srbi, ki prav pridno hodi med rudarji ter jim prigovarja, naj vse delajo. Dotični organizator za kompanijo je bil tudi pri nas, toda tu ni opravi ničesar. Možak je bil prej pri odboru lokalne, sedaj pa je nenadoma postal več, je kakor nekak kompanijski kerif.

Rojake pozivljamo, da se drže proč od tega kraja. Tu imajo dve parni lopati, h katerim tudi prav pridno dobivajo najtežje iz Pittsburgha, Pa. Kakor sem čul, je plaša za to delo tako malenkostna, da se ni mogoče preživljati in da kompanija noče drugih najemati kakor Srbov. Ravnanje rova pravi, da so oni najbolj mirni in poslušni ljudje. Zato pozivljamo Slovence, da se ne dajo oslepariti od kakih agentov niti ne hodijo sem kakat dela. Držite se proč od rova, oni pa, ki ki se niste odločili orodja, pridružite se nam takoj.

Bil sem nekoč v nekem gledališču v Dickinsonu, N. D., kjer so kazali v slikah, kako so beriči mogotev delali s Kristusom. Nekateri smo se zamislili ob tej priliki, da nameravajo podjetniki ravnati s nami ravnotako, ako bomo podlegli v tej stavki.

Ali se rojaki še spominjajo, kako so nam obetali podjetniki in vsi za katere smo delali in se žrtvovali, v vojakinem času, da nam bodo pomagali, kadar bomo v stiskah. Sedaj nam pomagajo s trganjem plaš in ustvarjanjem brezposelnosti ter stavek. Zato vsi, ki se niste stopili v organizacijo rudarjev, pristopite da bomo v stanu razviti našo dovolj močno protifronto proti napadajočemu združenemu podjetništvu. Če se nam ne bo posrežilo stavke dobiti, tedaj bodimo prepričani, da bomo pahnjani še v toliko večjo sušnost, pa ne samo mi, temveč vse delavstvo po drugih strokah.

Vsi rojaki, ki želite poduka, naročite se na napreden list kot je Prosveta, da boste podučeni o organizaciji in boste znali, kako stališče imate danes zavzemati. Zbudite se iz dolgega spanja in nastopite dokler je čas. Odkar je nastal spor med premogarskimi operatorji in delavstvom, sem čital tudi list "G. N.", ki trdi, da je največji delavski list v Ameriki. Po mojem mnenju ni tak, za kakršenega se izdaja, saj v njem tudi ni kaj takega pisano, da bi se mogel delavec kaj koristnega naučiti. Enkrat se zdi, da vleče na stran bogatašev, drugič pa na katero drugo, da človek, ki ga redno bere, ne more zasneti prave barve niti vse čas šitanja ne ne dobi pravega poduka, kako se mu je treba organizirati.

Valetedga svetujem rojakom, da se naročijo le na tak list, ki piše kaj koristnega, ter jih podučava, kako ima nastopiti v svojem življenju proti podjetništvu in v organizaciji.

V naselbini je nekaj Slovencev, da smo naročeni na dnevnik Prosveto, a jo ne prejemamo prav redno. Dva naročnika še sedaj niso prejela lista s dne 18. aprila. Kje nam ustavlja list, nam ni znano, zato bi bilo dobro, če bi se stvar malo prekalala. — Stavkar.

Willard, Wis. — Farmarji v naši naselbini so se pričeli početi s proizvajanjem smetane, kajti sir nima nobene prave cene. Tako so sedaj pričeli pogostoma mleko za smetano in pošiljati smetano v mesto. Kakor sedaj pokazuje bo to leto dovolj se na in tudi drugega pridelka po dosedanjih pojavih se lahko na-dejamo, da bo dovolj. Mislimo torej, da bo rodovitno leto, če bi imeli farmarski pridelki le na trgu kakor veljavno, tedaj bi se bilo za živeti.

Kar se tiče živine tudi ni kaj prida. Teleta nimajo nobene prave veljave, ker je pa odrasle živine, je cena nekaj višja kot je bila pred letom.

V naselbini smo imeli nekako veselico, ki sta jo priredila ro-

jaka S. in P. Bila je precej velika udeležba ter pisalo je staro in mlado. Dekleta so bila oblečena v sami svili, da so se kar spogledovali. Pa naj še kdo tedi, da živimo v revščini, samo na veselico naj bi prišel pogledat. — Naročnik.

Hermine, Pa. — Na počitnicah smo, kajti tudi tu smo se vpisali v rudarsko organizacijo; vsi sicer še ne, ker vedno se dobe izjeme. Tako se dobe med nami še ljudje, ki nočejo nič slišati o organizaciji in stavki. Njih samo opozarjamo, da pustijo čimprej delo in pristopijo v naše vrste dokler ne bo prepozno, ker sicer se bodo kesali. Mnogi izmed sedanjih kompanijskih pristašev, ki so še prejšnja leta kot leta 1910 in 1911. opravljali delo, si lahko sedaj iznebijo nelegale imena s tem, da pristopijo na našo stran. Posebno oni rojaki, ki so člani SNPJ, naj opuste delo, preberejo naj pravila jednote, da se jim pozneje ne bo treba kesati radi sedanjega dela. Superintendent tukajšnjega rova ne bo preustrojl pravil jednote, čeravno gre k njemu še večkrat rojak, on bo preustrojl samo vas, ki lasite za njim in mu želite v vsaki reči ustreči.

Kar se tiče našega društva SNPJ, moram reči, da s njim dobro napredujemo. Člani SNPJ smo dali \$500 za deske, iz katerih naj se zgradijo lope za pregnane stavkarje iz kompanijskih hiš. Toda še in še bomo dali, tako dolgo, da bodo končno vsi pod streho. Ravnotake delajo rudarji drugih narodnosti v naši naselbini, edini smo in postrtovalni, zato se pa ne bojimo, da bi podlegli.

Kdorkoli še suče orodje v rudniku pa naj preneha in pristopi takoj na našo stran, da se ne bo pozneje kesal. — F. V.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

West Frankfort, Ill. — Sluša-jem sem dobil v roke glasilo K. S. K. J., v katerem je urednik pri-našal amehen članek s naslovom: "Izidovljen socializem". Najprej je "poveštil" vse pozornost na prve naseljence ali koloniste v Virginiji, kako so opravljali de-lo na poljih brez plače ali za-služka; šele na jesen so dobili od-meške pridelkov za življenje in prehrano številnih članov v dru-žini. Nadalje citira, kako so bile posledice tega zadržanega dela. Bolj trdni in marljivi so delali pridno in marljivo od zore do mraka kot čebele, lenuhi pa so počivali. Tako dalje ni več šlo in vsi so se uprli, vlada pa, ko je videla upor, je razdelila zemljo med posameznike. Ko je bila posest v privatnih rokah, so s vse-ljem obdelovali zemljo.

Ravno tu pa se je učeni mož urezal. Ali pa v urednik, zakaj so se naseljenci naveličali delati za lenuhe? Zato ker so brez po-trebe, le na ta način so se jih ho-teli iznebiti, ker pravi socializem uči: Kdor ne dela, naj tudi ne je. To naj si zapomnijo pristaši ka-pitalizma, ker tudi oni spadajo med lenuhe.

Pravi, da ni res, da bi bili za-vezniki povzročili lakoto na Ru-skem, pač pa so vsa krivi komu-nisti, ki so zahtevali preveč desetine od kmetov, kmetje pa valetedga niso hoteli obdelovati zemlje. Učeni urednik-bi tudi tu-kaj rad šel s glavo skozi sid, a ne gre, dati je glavá trda. Nika-kor ne more prebraviti socialis-tičnih načel in Sovjetske Rusije. Boli ga, ker so ruski delavci po-medli s buržoazijo, zatiralec in pi-javkami lastnega naroda ter še delajo za osvoboditev vsega de-lavstva.

Kdo je pa povzročitelj lakote na Kitajskem in v Zapadni Virgi-niji? Ali so jo tudi tam krivi ti presneti socialisti? Amerika je bogata na zemeljskih in indu-strijskih produktih in v sedlu i-mamo republišansko administra-cijo, pa vendar vlada pomanjka-nje. Shrambe so polne žita in dru-gih živil, na tisoče ton živil se po-kvari vsako leto in stresa v mor-je, a ravnotake strada na tisoče ljudi. Ljudje so brezposelni, ra-di bi delali, toda dela ne dobe. Kdo je temu kriv drugi kot pri-vatno podjetništvo.

Socialisti pravijo, da je za vse ljudi dovolj dela in živila, treba je samo upravititi sedanjí dru-žabni sistem ter ga nadomestiti s boljšim, v kakoršnem bo lahko vsakdo užival sad svojega dela. Urednik glasila K. S. K. J. pravi, da bi ameriški socialisti razdelili

vse premoženje in bogastvo, te-da bi ne hotel nikdo delati, vsa obrt bi zaostala in trgovine bi ne bilo več. Nekako tako stoeče pri-liši velepodjetništva. Vprašam ga, čegava je industrija in kdo je proizvedel vse bogastvo? Ali morda kapitalisti? Delavci so oni, ki so napravili to ogromno bo-gastvo, postavili industrijo, razo-rali pušave in sezidali ogromna poslopja. Vse to bi torej morala biti lastnina delavstva, ki je do vsega, kar je proizvedlo, upra-vičeno, a so mu bile lastninske pravice po sedanjem gospodarkem redu odvzete že prej kot je bilo delo izvršeno.

Prišel pa bo čas, ko bo delav-stvo samo nadzorovalo industrije in bodo iste njegova last ter se bo nadaljevalo s obratovanjem za kriviti vsega sveta in ne za pro-fit. Potem tudi ne bo več prostora na zemlji za lenuhe, izkoriščeval-ce delavskega razreda kot so oni, ki se skrivajo pod plaščem du-hovščine in kapitalizma. — Frank Kalan.

Livingston, Ill. — Nek rojak, mi je dal prepis iz lista "St. Louis Post" a prošnjo, da ga pošljem Prosveti v priobčitev. Dotični ro-jak je presedel 30 dni v ječi v Danvillu, ker je, kakor pravi, imel pri sebi na poti nekoliko žganja in so ga pri tem zalotili. Iz lastnih izkušenj, ki jih je imel med časom, odkar ga je odpeljal zvezni maršal v ječo pa do izpu-sta, meni o prohibiciji danes dru-gače kakor je kdaj prej.

Omenjeni list piše sledeče: ... V postavodajni zbornici države Mississippi je bila sprejeta za-konska predloga, s 55 proti 9 glasovom, da se smatra kršilec zakona vsakega, pri komur se dobi kotel za žganjekuho ali pa se ve o njem, da takle kotle izde-luje. Pred glasovanjem o predlo-gi pa je bila vroča debata. Posla-nec Williams iz Neshobe, je izja-vil, da je vedel, ko je stavil pred-loga, da bo s tem marsikdo priza-det.

"Gotovo sem", se je hitro o-glasil njegov kolega iz Noxube-ja. "Saj je itak težko dobiti žga-nje" in je dalje zagovarjal kuho žganja. Predsednik je nato trdil, da grede še predaleč v prohibici-joniškem vprašanju. Poslanec je Noxubeja pa je še dalje trdil in rekel, da bi rad pogledal v oči o-nemu članu zbornice, ki si upa trditi, da bi o priložnosti ne po-čel po čašice žganja. Pet ali šest postavodajcev je vstalo in pro-terstiralo. Zagovornik kotlov jih je zavrnil, da sploh dvomi, če so pravi Američani. Vprašan po po-slanecu Hilznu, če ima kaj aku-ženj, kako se kuha žganja pijača, je odgovoril: "Da, imam jo in sem tudi najboljši sodnik v pre-sojanju prave pijače. V resnici, pravi izvedenec sem v tem oziru. Govornik je nato še trdil, da je pripravljen dati pismeni popis, kako se skuha dobro žganje, ka-ka mora biti priprava itd.

"Ne soglašam s predlogo," je govoril dalje, "ker je v naši dr-žavi na tisoče malih farmarjev, ki si dandanes komaj zaščujejo za preživljanje in edini način za zaslužek je bil kuhanje žganja iz koruze, kar pa jim je danes za-branjeno, da končno že ne bodo več v stanu plačevati davkov." — "Kdo ti oskrbuje kotel in na-daljuje s kuho medtem, ko si ti v legislaturi?" ga je vprašal posla-nec Hines. — "Vse oskrbo sem prepustil tvojemu svaku, moje-mu bližnjemu sosedu," je odvr-nil Williams.

Iz okolice Exports, Pa. — Da ne bo nikdo mislil, da so me "kozaki" počrli s kostmi in me-som vred ali da sem se prelevil ter zapustil delavske vrste in pri-stopil k takozvanim "prostovolj-nim" premogarjem, se moram o-glasiti. Žalostno je, da se dobi-jo med Slovence še vedno taki neza-vedneži, kakor se poroča od njih iz različnih naselbin širom Ame-rike, ki so mi več ali manj zna-ne. Zato pa prosim zavedne stav-karje, da posvetijo tem ljudem vso svojo pozornost, pridobijo naj jih z lepo besedo za našo stvar, ako pa to nič ne pomaga, objavite jih s polnimi imeni, da bo svet vedel o njih. Delavstvo naj izve za njihova imena, da se bo vedelo potem ravnati.

Vstani sotrpni in pusti temne prostore, pridi na plan pridružit se vrstam stavkarjev in pomagaj v našem boju za obstanek, saj s tem boš pomagal tudi sebi v ravn-notoliki meri. Zapomnite si vsi, da imamo v sedanjem našem boju združno postojanko in ako to izgu-bimo, smo potlanjeni nazaj za najmanj 50-letno dobo. Torej bo-do še naših otrok otroci kleči de-lo, katerega opravljate sedaj s

svojim "prostovoljnim" delom. Vzdrižite in ne omagajte, zakaj to je borba na življenje in smrt. Ako izgubimo, tedaj smo živi mr-liči in bomo na slabšem stališču kot nekdanji sužnji.

Kdor ima količjak razuma mo-ra izpregledati, da je sedanjí si-stem krivičen. Pogledjmo na pri-mer jeklarske magnate in njih taktiko. Dokler so bile plače po 55 do 60c na uro, so se vedno je-kali, da nimajo naročil in so te-mu krive visoke plače. (Plače so bile v resnici beraške za oprav-ljanje takega dela, kar vem iz lastne izkušnje.) Sedaj, ko so plače znižali na aramatno nizko stopnjo, 25c na uro, imajo pa do-volj naročil in ker imajo v zalo-gi dovolj premoga, lahko obratu-jejo s polno paro. Ravnotake tak-tike se poslužujejo premogarski baroni; kakorhitro bi nas pri-pravljali, da bi nakladali premog po 20c ali še manj od tone, pa bi bilo toliko naročil, da bi delav-cev vedno primanjkovalo.

Mi produciramo premog, ako vzamemo resnično tukajšnjo pla-čo, po 15 ali 20c za tono, konzum-ent pa plača po 10 do 12 dolar-jev za isto količino. Torej suženj-aki bratje, izpregledite, komu gro-madimo kupe zlata. Otrsite se verig, bič, ki je padal po vas pa vzemite v roke sami in obrnite ga v nasprotno smer ter udarite po krvosejih. Močni smo dovolj, le sloge je treba med nami in ne smemo se držati teorije, ki naj jo uči premogar iz Johnston Cityja, Ill., da bi sedaj v tem kritičnem momentu izposlovali zaporna po-velja in delali razdor med našimi vrstami. Da enkrat izvujemo to boj, tedaj bom obrazložil bližnje-mu sobratu v Johnston Cityju, kaj pomeni pri nas v Westmore-landu beseda "kozak".

V št. 103 tega lista sem bral dopis iz našega Jamestowna ali Irwin Gas Coal Co., št. 9. Ker vi-dim, da dopisnik obdoljuje pov-sem nedolžnega človeka mu mo-ram odgovoriti na dopis. Mogoče se čuti prizadetega po mojem dopisu v št. 95, kjer pa mislim, da nisem nikogar imenoval, ako se pa čuti kdo prizadetega, tedaj je temu sam kriv. Pravi, da je sanjal, briknene sanje pogosto, in ni bilo to ravno sluzajno. Edina napaka v mojem zadnjem dopisu je bila, da bi se morda glasilo, da so prišli "zavedni" premogar-ji in ne "zavedni" slovenski pre-mogarji, ker bilo jih je več na-rodnosti skupaj. Pravi, da je moj brezšični brojčav polmoljen, da bi le ne bilo v njegovih glavi kaj polmoljenega. Ugovarjal bo mo-goče, da niso bile žene na Expor-tu, ki so naprosile organizatorja, naj pride in organizira naselbino. Bil sem ob tej priliki sam zraven in nihče ne more ugovarjati; kdo pa je bil izvoljen lokalnim urad-nikom, o tem se nisem brigal.

Dopisnik omenja, da je bil s nekim gospodom v "vroči" deba-ti radi podpornih jednot. Rad mu verjamem, da je ravno tak kot kateri drugi rojak iz "napred-nih" naselbin, da je rajše "vro-če" debatiral radi podpornih jednot kot pa agitiral za stavko in je prišlo tako daleč, da so mo-rale žene pomagati k reditvi te velike stvari. Če more ali ne mo-re dobiti žene, to pa mene isto-tako ne briga.

Čudno se mi zdi, ko pravi, da bi bilo boljše složno delati, med-tem pa gre sam delat razdor. Mi-slim, da "westmorelandski pre-mogar" nima čisto nič več za preklecati, pač pa pojasniti ima vedno dovolj.

Stavka pri nas je stoprocentna. Slišal sem, da je nameravalo več rojakov preseliti se iz Jame-sowna, pa jih je ustavil tamkajš-nji ravnatelj, naj ostanejo, da i-majo čisto zastojno stanovanje, ako bo ta stvar končana, da bo imel vsaj delavec za nadljevanje s obrtom. Torej rojaki, ki še ni-ste pristopili k naši organizaciji, storite to in pridružite se veliki stavki v naši zadnji postojanki ter ojačite delavske vrste.

Na vzhodu se je pričelo svita-ti in kmalu bodo razsvetljene vse bojne poljane delavskega giba-nja. Tedaj se bomo lahko uspeš-no bojevali, ker bomo vsaj videli ves položaj. — Westmorelandski stavkar.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Eldersville, Pa. — List se vam redno pošilja vsaki dan. — Pos-drav!

Moderno slikarstvo. "Zakaj si tako obupan?" — "Pomisli! Go-spodinja mi je pri popravljanju obrnila najnovejšo sliko, sedaj pa ne vem več, katere stran je bila spodaj in katere zgoraj."

IZ DELAVSKEGA SVETA.

(Federated Press.)

V New Yorku drži v vpo-
lenih v industriji 1.135.948 žensk.
Uradni list, katerega je izdal H.
D. Sayer, državni industrijski
komisar, poroča, da je v državi
New York vpošenih v različnih
industrijah 1.135.948 žensk. To
število dvakrat presega število
žensk vpošenih v raznih industri-
jah v državi Pennsylvaniji, ki je
druga država glede števila prebi-
valstva. Štiriinšestdeset odstotkov
je vpošenih samo v mestu New
Yorku; največ žensk je vpošenih
na telefonskih postajah, katerih
število znaša 29.004; 351.000 žensk
je vpošenih v raznih tovarnah.

Štirje delavci mrtvi valed eks-
plozije acetylinskega plina. Pred
enim tednom je eksplodiral v to-
varni Fisher Body corporation,
Detroit, Mich., kotel napolnjen z
acetylinom plinom, valed katere
eksplozije so bili štirje delavci
tako teško ranjeni, da so sedaj
podlegli dobljenim poškodbam.
Mednarodni listi so takoj po ekspl-
oziji poročali, da ni nihče delavcev
teško poškodovan, ampak da je
bilo 12 delavcev lahko ranjenih.
Osem dni so pa skoro vsaki drugi
dan poročali listi, da je kateri de-
lavcev podlegel poškodbam.

Stavbniški podjetniki v Kansas
Cityja hočejo uvesti odprto de-
lavnico. Organizacija stavbniških
podjetnikov se je izrekla za od-
prto delavnico in hoče znižati pla-
čo stavbniškim delavcem za 10 do
15 odstotkov. Organizirani stavbni-
ški delavci so pa izjavili, da tega
nikdar ne sprejmejo. Organi-
zacija stavbniških delavcev bo
prišla s preiskavo na podlagi in-
formacij, da so se dobavitelji
stavbniškega materiala izjavili,
da ne bodo dobavljali stavbniške-
ga materiala onim stavbniškim
podjetnikom, ki vposlujejo unija-
ske delavce.

Barbarsko preganjanje organi-
zatorjev I. W. W. v Wyomingu.
Drhal "bismamano" je udria v
okrajno ječo v Caspar, Wyo., od-
vleda je ječo dva organizatorja
I. W. W., ki sta bila zapta brez
vsakega zapornega povelja in
brez vsake zasluge radi obdolžit-
ve, da sta "postopača", odvedla
dvajset milijonov, ju neusmiljeno
prepleta s koliki in pustila krva-
veča v castnem jarku. Drhal je
udria v ječo ob deseti uri svečer.
Po poročilih se jejniške straže niso
prav nič nastavljale drhali, ko je
udria v ječo.

S fronte naših rudarjev.

(Izvirna poročila.)

Nastop policije.
Hardwick, Pa. — Iz naše na-
selbine na vidim po listih dopi-
sov, valed česar se lahko sklepa,
da tu ni posebnih novic. Tukaj-
šnji premogariji smo zastavljali
še pred 1. aprilom, namreč 24.
marca, samo pri nas je ta razlika,
da nismo mi pustili dela, temveč
nas je odelovala kompanija. Stav-
ka sedaj poteka mirno; nikdo ne
dela.

V tukajšnji okolici je več pre-
mogovih rudnikov, od katerih pa
obratuje samo eden, to je takoi-
menovan Luksenjer. Tu je de-
lalo tudi več naših rojakov, ki
pa upam, da so delo pustili, ker
so se naprej slutili, in sem pre-
pričan, da smo dne 30. aprila ve-
zmali na cesto. Posledica tede-
njega nastopa policije je bila, da
je bilo 14 policistov ranjenih in
štirje ubiti. Nek Madjar iz naše
naselbine, ki je tudi tam delal,
je bil ubit in nekaj drugih pre-
mogarjev ranjenih.

V tukajšnjem rovu se je pone-
sretil dne 26. februarja rojak
Karl Leskovit; zlomil si je tri-
krat levo nogo pod kolonom. Po-
nesrečni je član našega društva.
— Narodnik.

Slovenec se za kompanijo največji
upornik.

Irwin Gas Coal Co. št. 9., Pa. —
Pri nas imamo stoodstotno stavko.
Ko je kompanija uvidela, da ne
more dobiti zadostnega števila
stavkodarov, je začela streati
svoje jese nad premogariji, kar se
najbolj obutimo Slovenci, ki smo
po mnenju podjetnikov največji
uporniki. Najprej smo seveda pri-
šli na vrsto tihi, ki nismo tako
srečni, da bi imeli dobre ženice,
ki bi nas tolažile v teh kritičnih
časih.

Kar na lepem so se izmislili ne-
kega dne in poslali nad nas ber-
če, da so nas isticili iz naselbine.
S tem pa se je niso zadovoljili in
vsaki dan prinesejo še kak zapu-
da more kdo v cehih dveh zapu-

stiti naselbino. Dne 25. aprila so
prav na brutalen način izvozili
bratu Razbergerju pohitvo iz na-
selbine ter ga izločili ob okrajni
cesti. Enaka usoda čaka še tri slo-
venske družine, ker tudi oni so
prejeli ukaz, da se morajo izseliti
iz kompanijskih hiš.

Dne 1. maja je bila sklicana iz-
redna seja novoustanovljenega lo-
kala pri nas, da zaprosimo od 4.
distrikta rudarske organizacije za
postavitev šotorov, čeprav bi se
večinoma lahko pomagali na ta
ali oni način, kajti danes vlada
med nami sloga in vem, da bi
marikateri rojak, ki lastuje hišo
v naselbini, vzel pod streho enega
ali dva pregnanca. Če bi se val od-
stranili, bi bila kompanija preveč
vesela in z najetimi bi enostavno
pričeli obratovati. To je največji
vzrok, da bomo skušali ustanoviti
novo naselbino, ako nam bo mogo-
če dobiti šotorišče od organizacije.
In postavili jih bomo ravno na-
sproti kompanijskih hiš, kjer ima
zemljo nek poljski farmer, ki jo
je že obljubil. Kakorhitro bodo
postavljeni novi domovi, se bomo
sopet združili vsi "boksakartonski"
Slovenci, ki smo se večinoma že
razkropili na vse strani. — V. L.

Serif s pomočniki je preprečil
organiziranje.

Moon Run, Pa. — Kot je raz-
vidno iz dopisov, je stavka popoln-
na in tako je pri nas. V bližini je
več malih majn, v katerih pa še
ponekod delajo, s čemur nam de-
loje preglavice, kajti ovirajo na-
predek stavke in zadržujejo hit-
rejši uspeh. Nekega dne smo jih
opozorili, naj prenehajo s delom
in se pridružijo stavkarjem, kar
pa ni pomagalo.

Dne 6. maja smo se podali k
bližnjem rovu, Fair Haven Mine,
seveda vliho strašnju čuvajev, ki
varujejo najeteže v onem rovu. Ne
vem še koliko je bilo število naje-
težev. Zastrkali smo par vhodov,
v rov pa poslali štiri stavkarje ter
jim dodali še enega voznika, stav-
kokaža, da jim pokaže prostore
najteh. Po kratkem se je vrnila
ekspedicijska iz rova in pripeljala s
seboj 14 "prostovoljnih" delav-
cev, ki so jih svrstili med se in v
povorki s njimi odkorakali proti
Moon Runu, s namenom, da se
organizirajo in jim tako prepre-
čimo nadaljevanje dela. Res je bilo
vse po sreči in bili še kako miljo
od tam oddaljeni. Kar nenaodma
pa je vse obstalo. Krišem ceste je
stal avtomobil, iz njega stopil šerif
in še ne vem, koliko njegovih
pomočnikov, katerih vsaki je imel
puško, in sicer ono hitrično.

Obšla nas je neka bojazan na
prvi hip, toda stali smo mirno in
čakali, kaj nam porečejo nepri-
čakovani, ker smo v resnici gre-
šili proti kompanijski postavi.
Toda kaj nam še taka postava,
na javni cesti postavljati avtomobi-
li križem, to tudi ni postava.
Zahtevali od nas voditelja ali or-
ganizatorja. Šerif je bil presene-
čen, ko smo mu odgovorili, da ga
nimamo, eden stavkarjev pa je
pokazal na stavkokaze med nami
rekoč, da so oni naši organizatorji.
Posledica je bila, da so nam
zaplениli vseh 14 stavkokazov in
nekega stavkarja, Italijana, ker je
menda imel sanje prevrobo kri.

Apelirali so na nas, naj se raz-
idem v malih skupinah, ker se
pa nismo še prvi hip razcepili, smo
stali dalje, dokler nismo skupno
toliko manjši skupini, kolikor so
naj jih zaplenili. Oglasi naj se kdo
drugi. — Stavkar.

Od trinajstih obratujeta še dva
rova.

Walsenburg, Colo. — V Colo-
radu ne obratujemo val kakor bi
kdo mislil, ker se tako malo ogla-
šamo. Na črti Walsenburg Big 4
je 13 premogovih rudnikov, od
katerih pa le dva obratujeta in to
sta Turner in Big 4 od Utah Fuel
Co., drugi Rockefellerja. V teh
rovih delajo res s polno paro, toda
iz njih spravijo prav malo na po-
vrz. Povečini delajo Mehikanci,
oz. tu rejci, ki lastujejo svoje
suhe farme. Oni delajo za vsako
ceno. Dela za kompanijo poleg
tega tudi nekaj Poljakov, Madja-
rov, par Hrvatov, naših ljudi pa
nikdo, razun pri Big 4 je vpošen
naš Joe, ki se sicer šteje za jako
naprednega rojaka, a mesto da bi
spravljali naše ljudi proč od dela,
jih šele sili nasprotno. Moje pri-
govarjanje, da bi pustili delo, ni
nič izdalo. Kar se drugih naših
ljudi tiče, se prav dobro drže.

Pribejlo pa najetih iz drugih
držav, kjer so rudarji organizirani.
Za nekoga sem prepričan, da
je prišel iz Girarda, Kans., ker je
še decembra meseca opravljal
delo za kompanijo v Colorado,
drugi pa je Irec, oba mlada fanta,
ki imata stariše v Kansasu. Tudi
iz Wyominga prikažejo v našo

državo. Zato pozivljam rojake v
sosednjih državah, da gledate tak-
im ljudem na prate. Če bo kate-
ri zdaj kam šel, da ne bo kel o-
pravljati delo v Colorado.

Vsi, ki še opravljate delo, pu-
stite orodje in pridružite se nam,
da pomagamo izvoziti naše pra-
vične zahteve. — Pozdravljam vse
stavkarje po Uniji, one pa, ki še
zda delajo, po stavki. — Narodnik.

Dan obračuna bo prišel . . .

Palladec, Colo. — Po doseda-
njih znakih je stavka popoln-
na in prepričani smo, da jo bomo
uspešno izvojevali, samo če bo
med nami mir in sloga. Pri nas še
vedno obratujejo s nekaj najeteži,
s čemur pa se ne morejo ponašati
in nas ne vznemirja. Dan obraču-
na bo prišel tudi zanje, zato naj se
sedaj veselijo, saj njih veselje se
bo spremenilo v žalost. Sem so
lahko prišli, saj jim je družba pla-
čala vožnje stroške, toda nasaj v
Oklahoma, odkoder so prišli, bo
lo bolj tiško.

Kar se tiče opravljanja dela
sedaj, bratje, pri tem upoštevajte
predvsem pravila naše jednote.
Ne bojte se nikake kritike in ne
imejte strahu. Pri jednoti se bo
postopalo strogo po pravilih, ker
pri jednoti ne sme biti članov, ki
opravljajo delo medtem, ko drugi
stavkajo. Jednota za tako delo ne
jamči.

Člani pri društvu št. 298, storite
svojo dolžnost kot zavedni delavci,
da vas bomo res lahko smatrali
kot dobre naše brate. Premislite
dobro današnje stavko rudarjev,
saj boste vi ravnotako deležni
istih pravic kakor mi, ako bo
uspeh stavke popoln in ravnotako
ali še bolj boste tlačeni, če podle-
žemo. Dolžnost vala je, da nas v
tem kritičnem času podpirate. — D. B.

SENATOR LA FOLLETTE ZA-
HTEVA PREISKAVO GLED
EDRUŽITVE PREMOGARSK
DRUŽB.

Washington, D. C. — Senator
La Follette je predložil v senatu
resolucijo, v kateri zahteva ta-
košnjo preiskavo glede poročila,
da se namerava združiti sedem je-
klarskih korporacij v eno. Zadržja
poročila namreč naznanjajo, da se
namerava združiti naslednje je-
klarske družbe: Midvale, Repub-
lic, Lackawanna in Inland Steel
Corporation s Youngstown Sheet
and Tube Co. of America in Brier
Hill Steel Co. Najbrže se bo sdru-
žila tudi Bethlehem Steel Corpora-
tion. Po izjavi senatorja La Fol-
lette bo nova korporacija razpola-
gala s kapitalom ene milijarde do-
larjev in bo kontrolirala vse pro-
dukcije jekla, v kolikor še ni se-
daj pod kontrolo jeklarskega tru-
sta. Ako se ta združitve izvrši, te-
daj bo ta korporacija proizvedla
letno nad deset milijonov ton jekla
in vsa produkcija jekla bo mono-
polizirana od dveh velikih korpo-
racij.

Zastopniki imenovanih sedem
korporacij so ogledovali posesti
Inland Steel in Steel and Tube
Co. v East Chicagu, kjer name-
ravajo po združitvi vseh teh družb
agraditi velikanske jeklarne.

Da se jeklarski magnatje bojijo
senatne preiskave, je razumeti iz
izjave predsednika Youngstown
Sheet and Tube Co., ki je izjavil,
da "ne misli, da bi bil senat toli-
ko neumen, da bi uvedel preiska-
vo. Družbe, ki se namerava jo
združiti, ne mislijo storiti ničesar,
kar bi bilo protizakonito. Ako se
združitve izvrši, bo to samo v do-
brobit ljudstva in države in cena
jekla bo takoj padla". Senator
La Follette je pa drugačnega
mnenja, kot je razvideti iz nje-
gove resolucije, namreč da bošeta
dve veliki korporaciji narekovali
cene jekla in ljudstvo bo moralo
plačati, kot mora sedaj plačevati
vedno večje cene gasolinu, ki je
pod kontrolo oljnega trusta.

HENRY FORD IMA DOVOLJ
DELA ZA MLADEGA DODGA.

Kalamazoo, Mich. — Henry
Ford, multimilijonar in izdelovalec
avtomobilov v Detroitu, je ponu-
dil delo v svoji tovarni mlademu
milijonarju Dodgu, ki je bil obso-
jen, da se mora posvetiti eno leto
delu. Ford ima dovolj dela, ako
Dodge hoče delati; Dodge še ni
sprejel ponudbe, ker še ni "pravi
čas", da bi prišel delati.

Novovoljni podpredsednik Bra-
zilijske umri.

Rio de Janeiro. — Novovoljni
podpredsednik Brazilije Urbane
dos Santos je nenadoma umrl
in sedaj je vprašanje, kdo bo nje-
gov namestnik. Politični položaj
je valed tega postal zelo samotna.

VELIKA BREZPOSELNOST V
ČEHOSLOVAKIJI.

115.000 delavcev brez dela.

Washington, D. C. (Federated
Press). — V Čehoslovakiji je nad
115.000 delavcev brez dela in zni-
žanje plač je na dnevnem redu do-
malega v vseh industrijah, poseb-
no v železniški, steklarski, teks-
tilni, lesni in poljedelski indus-
triji. Tako poroča trgovski komisar
Geringer tukajšnjemu trgovskemu
departamentu. Delavcem se plača
utrgava tudi v kovinski in usnjarski
industriji.

Geringer izjavlja, da radi ne-
dobitkonošnega obratovanja rud-
nikov, ki so državna last, je upra-
va rudnikov v Slovakijski sklicala
skupno konferenco rudarjev in
vladnih zastopnikov, na kateri bi
se sklenila nova pogodba in zedi-
nili radi znižanja plače. Rudarji
v rudnikih, ki so državna last, so
bili za 30 odstotkov bolj plača-
ni kot pa v privatnih rudnikih. V
istem času se je dosegel sporaz-
um z delavci, vpošenimi v rudo-
topilnicah Rima-Muran, po kate-
rem bo plača za nadčas in dvojni
čas znižana. Sporazum se je do-
segel s ozirom na znižanje cen
življepakih potrebščin.

ZA OSVOBODITEV POLITIČ-
NIH JETNIKOV.

Chicago, Ill. — Splošni odbor
za amnestijo političnih jetnikov je
določil, da se 20. maja nabirajo
podpisi za petico, katero bo am-
nestijski odbor predložil predse-
dniku Hardingu. Oni, ki se bodo
prostovoljno priglasiili za to kam-
panjo, bodo razvrščeni po vsem
mestu in na vsakem večjem kri-
žišču bo eden, ki bo apeliral na
mimogredoče, da naj podpišejo
dotično petico, oziroma posebno
listino, ki bo potem prilepljena na
petico. V tem skupnem odboru
v Chicagu so zastopane vse de-
lavske organizacije, kot Čikaška
delavska federacija, ženska stro-
kovna liga, Ameriška socialistična
stranka, Farmarsko delavska
stranka, krojaški ženskih oblek v
Ameriki in Splošni obrambni od-
bor.

Skupni amnestijski odbor apeli-
ra na vse delavske in civilne or-
ganizacije, da naj polijejo pro-
stovoljce, ki bodo nabirali podpi-
se 20. maja in da naj imena teh
prostovoljcev takoj naznanijo taj-
nici tega odbora.

Organizacija veteranov svetov-
ne vojne je nabrala v Montani sto-
tisob podpisov; krajevni odbor v
Omahi je na delu, da dobi 50.000
podpisov; v New Yorku, v Min-
neapolis, Seattle, San Franciscu,
Bostonu in ostalih večjih mestih
so odbori aktivno na delu, da do-
bijo kolikor mogoče veliko podpi-
sov. Cilj te kampanje je dobiti
najmanj milijon podpisov.

ODNEVI DRHALSKEGA ČINA
V TEKSASU.

Mexico, Teks. — Uradni krogi o-
krajja Preestone so zelo vznemir-
jeni valed linčanja 19 let starega
črna Shadricka Greena zaeno s
dvema drugima črnima, katere
je podivjana drhal sežgala na ob-
dolžbo, da so onečastili in umorili
17 let staro belopoltno dekle
Eula Aweley. Truplo Greena so
našli v bližini mesta visečo na
drevesu in vse preluknjano s kro-
glami. Dosedaj nimajo prav no-
benih dokazov, da je bil Green le
kolikar v zvezi s umorom, kate-
rega so ga obdolžili. Vse dokaze,
katere so imeli, je bila izpoved
Curryja, črna, ki je bil prvi živ
sežgan in še to izpoved so dobili
valed trpinčenja in grožnje. Vse
ljudstvo v tem okraju je valed
tega barbarstva zelo vznemirjeno.

AVTOMOBIL ZMEČKAN—POT-
NIKA OSTALA ŽIVA.

Chicago, Ill. — Avtomobil,
v katerem sta bila dva potnika, je
bil popolnoma zmečkan, ko ga je
vrgla poulična kaza, ki vozi po
Ashlandovi ulici, proti železni-
škemu mostu. Potnika sta zado-
bila le teške poškodbe in sama ne
moreta razumeti, na kak način
sta ostala še živa. Eden potnikov
je poškodovan na glavi, drugi i-
ma pa zlomljeno levo roko.

VLED GROŽENJ KLANOVCEV
FODAL REZIGNACIJO.

Greensboro, N. C. — Dr. E. C.
Lindeman, večletni predsednik od-
delka za socialno ekonomijo na
ženskem kolegiju Severne Karo-
line, pisatelj in predavatelj soci-
jalne in politične ekonomije, je
podal resignacijo, ki stopi v va-
lavo takoj po končanem šolskem
letu. V resignaciji je izjavil, da
je dobil zadnje čase ved groženj
od Ka Klux Klanov.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904.

GLAVNI STAN: 2837-39 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor:
UPRAVNI ODSEK:
Predsednik Vincent Canhar, podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. 7, Box 22, Johansowa, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniškega oddelka Blas Novak, gl. blagajnik John Vogrich, urednik glasila Joka Zavortnik, upravitelj glasila Filip Godina.

POROTNI ODSEK:
John Underwood, predsednik, 404 W. May St., Springfield, Ill., Martin Zelesnikar, Box 276, Harborton, Ohio, Fred A. Vider, Box 273, Ely, Minn., John Terrell, Box 161, Lawrence, Pa., John Gortak, 414 W. May St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODSEK:
OSREDNJE OKROŽJE: Blas Novak, predsednik, 2837-39 S. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
VZHODNO OKROŽJE: Jacob Ambrosii, Box 284, Moon Run, Pa., John Grodzki, 285 E. 137th St., Cleveland, O.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Sular, Box 104, Green, Kans., na jugozapad, Max Mary, Box 166, Buhl, Minn., na severozapad, Mike Sager, 5423 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadporni odbor:
Frank Zeita, predsednik, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill., Frank Somers, 2800 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 2802 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Zdravstveni odbor:
Predsednik: Frank Allen, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
John Olson, 2835 W. 26th St., Chicago, Ill.
Joe. Shuk, 1101 E. 63rd St., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 2802 St. Clair Ave., Cleveland, O.

POZORI: Korrespondenca s gl. odborom, ki dolajo v glavnom uradu, se vrli takole:

VSA PISMA, ki so naznaila na pošto gl. predsednika so naslovni Predsedništvo S. N. P. J., 2837-39 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE KADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVE: Bolniške tajništvo S. N. P. J., 2837-39 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki so tišilejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vala so naslovni: Tajništvo S. N. P. J., 2837-39 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE KADEVE V ZVEZI S BLAGAJNIŠKIMI POSLI so pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2837-39 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru so naj pošiljajo Frank Zeita, predsednik nadzornega odbora, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Vsi povelji na gl. poselni odsek so naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 418 W. May St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spili, nanašalci, ogledi, naročila in spili vse kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2837-39 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

BAŠIL MILES NAGRADEN.

Washington, D. C. (Federated Press). — Za zastopnika trgovske zbornice Zdr. držav v mednarodni trgovski zbornici s sedeštem v Parizu je bil imenovan Basil Miles, ki je bil od leta 1917 ravnatelj oddelka za ruske zadeve v državnem departamentu, potem ko se je vrnil s Rootove komisije iz Rusije. Miles je bil za časa razorožitvene konferencie v Washingtonu tajnik ameriške delegacije.

Da je bil Miles deloben za zastopnika Zdr. držav v mednarodni trgovski zbornici v Parizu, je jasen dokaz, da se je dosegel popoln sporazum med trgovsko zbornico in državnim departamentom glede stališča napram Rusiji. Miles je znan radi svoje aktivnosti zadnjih pet let proti moskovski vladi. Joseph Deffres, predsednik trgovske zbornice Zdr. držav, je opetovano poskušal pregovoriti predsednika Hardinga in trgovskega tajnika Hooverja, da bi se sklenila trgovska pogodba s rusko sovjetsko vlado. Znano ni, ali je posetil tudi Hughesa ali ne.

**POGUMEN TIHOTAPRO Z SOA-
NJEM.**

Ironwood, Mich. — Richard Ma-
trala je imel toliko poguma, da se je pri prevozu šaganja poslal polnične električne klemnice v Hurley, Wis. Ko je stopil v voz, je imel pri sebi sodček šganja; katera je lepo postavil v kot in se peljal v Bensmer, Mich. Ko je došel v Bensmer, so ga prohibicijski uradniki aretirali in šganje konfiscirali.

**KLJUB POMILOHOBNU MO-
RAJO BITI MATER S OTROCI
V JEČI.**

Chicago, Ill. — Akoravno je go-
vernor Small uradno pomilostil
mater s otroci, ki se nahajajo od
zadnjega detrika v ječi, jih je-
dar noče izpustiti iz ječe. Odvetnik
John J. Healey, ki je pravni sve-
tovalec mestnega šerifa, je izjavil,
da je še vprašanje, ali ima go-
vernor pravico pomilostiti osebo, ki
je bila kasnovana valed nevpote-
vanja sodnih odlokov.

REVOLTA KAMJENOV
PROTI STRAŠAM.

Columbia, S. C. — V tukajšnji
jedinici so revoltili kamjenski
radi strogega postopanja straš-
nikov. V revolti je bilo 14 kamjen-
cev ranjenih in dva bosta najbrže
podlegla ranam. V tovarni stolov,
v kateri so vpošeni kamjenski, je
bil podtaknjen ogenj, ki je bil pa
ob pravem času pogasjen. V ka-
minici je 150 kamjencev.

NAENAVILO.

Robinson, Pa. — Tem potom se
obračam do članov društva Jela-
čič, št. 440 SNPJ., da se polno-
dne 14. maja, kjer bomo imeli za
reševati dovolj važnih stvari. Ka-
kor vemo, nekateri člani društva,
ki hodijo po stanovanjih, kar sami
sase debatirajo in razpravljajo
glede društva, kar pa ni pravilno.
Prostor za razpravljanje je na
društveni seji, katere se val udele-
žiti in tam naj vsakdo pove svoje
mnenje, da bomo val slišali. Vrli-
je se bodo na tej seji tudi volite
za društvenega tajnika, ker mi-
slim odstopiti, zakaj, to bom pa
drugič povedal ali pa na seji. —
Tajnik.

**POPOLNA POSTREŽBA
PTUJCEM**

V sodni valilni družini bomo našli odlično
vse, kar vam je potrebno za postrežbo na vse
poteze.

Mi pridržujemo dano v vse hujše po najnižih cenah
in brez vsake dodatne obremenitve v prednosti.

Mi zagotavljamo vse potrebne stvari in prednosti
vse, kar vam je potrebno v to storo dnevno.

Postrežbo pod državnim varstvom. Mi gladno
sprejemamo naročila na vse strani. Oglejte se sodni
in sami vidite v vsaki stvari.

**CAPITAL
\$2,000,000.00**

THE UNION SAVINGS BANK
FRICK ELDON & CO. CHICAGO, ILL.

15 S. Desplaines St. CHICAGO, ILL.